

PODĚKOVÁNÍ AKADEMIKU EMILU ŠPALDONOVI

Jan VAŠÁK

Česká zemědělská univerzita v Praze

Kolem 19. září mi volal Ing. Vincent Lacko ze Šenkvic, že zemřel akademik Emil Špaldon (*12.5.1918 až 16.9.2015). To probudilo mnoho vzpomínek. Celé dvě generace českých a slovenských vysokoškolských studentů agronomie se v letech zhruba 1965-1995 učilo z učebnic, na kterých se akademik podílel – nejčastěji kolektiv autorů vedl.

Nemá smysl vzpomínat na ocenění – prý jich byly celé krabice včetně těch, co uděluje prezident. Základní smysl má jeho práce. Při příležitosti jeho devadesátin v Nitře jsem dal do prezentace tabulku:

Výnosy velmi úspěšných plodin SR a ČR

Období a země	Slovensko		Česko	
	1958-60	1988-90	1958-60	1988-90
Pšenice (t/ha)	1,85	5,45 (+145 %)	2,33	5,20 (+123 %)
Řepka (t/ha)	1,28	2,52 (+97 %)	1,43	2,98 (+108 %)

Akademik Špaldon byl nejvěhlasnější obilnář Československa. Jeho aktivita byla patrná v praxi po roce 1970, a to více na Slovensku než v Česku. Výsledky jeho práce jsou jasně vidět z přírůstků výnosů a z toho, že v úrodách pšenice SR překonalo ČR. Jako kontrolu k akademikovi mám práci celého našeho řepkařského kolektivu. I my se snažili a měli dobré výsledky. Ale výkonnost pšenice v přírůstků úrod byla daleko vyšší.

Že nejde o nějakou fikci – sofistiku, ukazují i průměry výnosů z posledních rekordních let 2014 a 2015: pšenice SR 5,48 t/ha, ČR 6,06 t/ha, řepka SR 3,15 t/ha, ČR 3,71 t/ha. Prostě chybí obilnář úrovně Emila Špaldona. Řepka jde dopředu, pšenice stagnuje. Akademik Špaldon psal už v 60. letech o zimní nitrataci pšenice, ale až my jsme naplno začali před zimou hnojit – řepku.

Nejde jen o výsledky práce. Akademik mi pronikl vícekrát „pod kůži“. Třeba po roce 1989 říkal studentům v Nitře „držte se Prahy.“ Spíše tím myslel „držte spolu“. Bohužel, ani akademici nedokáží poručit hlouposti. Ale věřím, že vítězství hlouposti – ne české, ne slovenské – je dočasné.

Ještě omluva. Měli jsme se spolu vyfotit. Mně by se to báječně hodilo do prezentací. Každý slovenský agronom akademika Špaldona zná a já bych se na snímku přiřivil. Bohužel nezvládl jsem to. Promiňte, sejdeme se.